

Deponering og anvendelse av slam

Av siv.ing. Brynjulf Skagestad

Brynjulf Skagestad er siv.ing. fra NTH i 1954. Internasjonalt kurs i Sanitary Engineering i Delft, Holland 1963. Han er nå leder av vann- og avløpsavdelingen i konsulentfirmaet A/S Viak.

*Innlegg på møte i NFVV
7. oktober 1974*

Deponering og anvendelse av slam står sentralt i avløpssammenheng. En vesentlig hensikt med utbygging av kloakkledningssystemet og rensenanlegg er å få tak i forurensningene i kloakkvannet — vi får de ut i form av slam. Det er innlysende at uten en riktig disponering av det utskilte slam har vi bare oppnådd en delvis løsning av kloakkspørsmålet. Dette er forhold som har trådt klarere frem etterhvert. Det er derfor gledelig å konstatere at det nå er i gang målrettet arbeid med hensyn til behandling og disponering av slammet.

Vi har fått redegjort for aktuelle forskningsopplegg og vi har fått en belysning av de helsemessige problemer som knytter seg til slambehandling. Jeg savner imidlertid den rent praktiske side, representert ved teknikk og økonomi. Tidligere har vi nok vært for opptatt av økonomi, og derfor ofte endt opp med tvilsomme løsninger. Det er nyttig og nødvendig med korrekativer hvor teknikk og økonomi kommer i bakgrunnen. Jeg er imidlertid redd for at en

ved denne sektorielle behandling av temaet vanskelig finner frem til optimale løsninger. Eksempelvis vil det ikke by på særlige problemer å finne frem til hygieniske og miljømessig sett ideelle løsninger dersom økonomiske hensyn settes til side. Vi savner sterkt — også innen slamsektoren — en bedre koordinering og organisering av den aktivitet som skjer i utrednings- og forskningssammenheng, og på det rent praktiske plan ved forsøksdrift.

Når det gjelder det rent praktiske, er det forøvrig viktig å ha klart for seg at slamproblemet i høyeste grad eksisterer i dag — det er ikke et problem som vil oppstå, og som vi har tid på oss til å løse. Riktignok vil slamproblemet øke og endre karakter etterhvert som kloakkrenseanlegg bygges ut. Allerede i dag er imidlertid slamproblemet påtreggende. Et grovt anslag viser at det pr. dag produseres en slammengde i størrelsesorden 2 000—3 000 m³ som må tas hånd om av de tekniske vesener.

Bare i de færreste tilfeller har kommunene muligheter til behandling/

disponering av denne slammengde på en forsvarlig måte.

Det er fortjenstfullt at spørsmålet om å utnytte slammet i jordbruks-sammenheng nå blir viet stor oppmerksomhet. Parallelt med at dette arbeidet pågår må imidlertid kommunenes primærbehov, nemlig det å bli kvitt slammet på en forsvarlig måte såvel hygienisk og miljømessig som teknisk og økonomisk, bli dekket opp.

I vårt arbeide med slamproblemet må vi ha to klare siktemål:

1. Etablere muligheter for betryggende behandlings/deponerings/destruksjonsmetoder.
2. Finne frem til metoder som mu-

liggjør god utnyttelse av de verdifulle stoffer i slammet.

Ut fra dagens praktiske problemer er jeg redd vi må gi punkt 1 høyest prioritet.

Forøvrig mener jeg at vi under ingen omstendighet kan eliminere løsninger med deponering/destruksjon. Uansett hvor gode metoder vi måtte finne i fremtiden med hensyn til å utnytte slammet, må det alltid finnes en reservemulighet. Hvorfor da ikke starte med denne uomtvistelig nødvendige reservemulighet, og så i ro og fred løse oppgavene i henhold til punkt 2, nemlig å utnytte verdiene i slammet. Ut fra en praktisk synsvinkel antas dette opplegg å være mest realistisk.